

# LUX

Zomerse Lux, zonder de vaste columnisten maar met

06 Lunch met schoenmaker **Fred de la Bretonière**

08 Begrafenisbolides

10 Koken met **kliekjes**

12 Wandelen door de **Rif**

‘Verzonken in het eindeloze wit,  
dat om mij ligt geopend, ben ik dit’  
*Gerrit Achterberg*



De  
sensatie  
van een  
wit diner





Het derde Nederlandse Diner en Blanc was vorig jaar in Rotterdam. Zestienhonderd deelnemers aten gezamenlijk aan de voet van de Erasmusbrug.



# Rebels wit

Komende week wordt op een geheime locatie weer het Diner en Blanc gehouden. Een schoolreisje voor 2.000 volwassenen in het wit.

tekst Adinda Akkermans foto's Sanne Donders

**E**n dezer avonden zal ergens in een Nederlandse stad een grote witte menigte opduiken. Duizenden mensen, uitgedost in witte pakken, jurken en boa's, stromen in colonnes uit tientallen bussen. Niet op weg naar dance-event *Sensation White* of naar een concert van *De Toppers*, maar naar een picknick in de openbare ruimte. Om een paar uur later weer in de nacht te verdwijnen.

Het fenomeen *Diner en Blanc* is een uit de hand gelopen familie traditie. Zesentwintig jaar geleden nodigde een Parijzenaar wat vrienden uit om te picknicken in het wit, net zoals dat gebruikelijk was bij zijn familie op Tahiti. Gewoon zomaar, om de zomer te vieren. Hij besloot er een jaarlijks samenkomen van te maken met vrienden en vrienden van vrienden. Sindsdien nemen er ieder jaar méér mensen deel aan de etentjes op bijzondere locaties zoals op de Avenue des Champs-Élysées of onder de Eiffeltoren. Afgelopen juni kwamen er zo'n twaalfduizend mensen naar het oudste plein van Parijs, Place des Vosges.

Het concept verspreidde zich over de hele wereld. Zo zijn er al Diners en Blanc in de Verenigde Staten, Duitsland, Singapore, Canada, Rwanda, Australië en Nederland. Met een massale opkomst, maar tegelijkertijd ook nogal geheimzinnig. Het tweede New Yorkse Diner en Blanc lokte afgelopen maandag meer dan drieduizend gasten naar het plein voor Lincoln Center.

De Nederlandse versie van Diner en Blanc gebruikt geen sociale media en verlangt van zijn deelnemers ook dat zij niet over de *flashmob* twitteren of erover berichten op Facebook. Op de website staat niet wanneer het evenement plaatsvindt en de initiatiefnemers worden niet vermeld. Sinds kort staat er in kleine letters wel een e-mailadres onderaan de site. Een bericht naar dat adres levert een reactie op dat Diner en Blanc wel wil praten als we elkaar onder vier ogen kunnen ontmoeten en er geen namen genoemd worden in dit artikel.

De Nederlandse initiator („Noem me geen organisator, want er bestaat geen organisatie van Diner en Blanc“) blijkt een zakenman in een wit overhemd van een jaar of

vijfveertig: „Het is volgens de Franse erecode dat we anoniem blijven.“ Omdat het mysterieuze juist zo'n aantrekkingskracht heeft. De anonimiteit had oorspronkelijk een functionele reden. Diner en Blanc is in Frankrijk rebels begonnen. De eerste keer heeft de Franse ME de dinerende mensen aan het einde van de avond verjaagd en ook daarna probeerde de politie nog regelmatig te interveniëren. Als de politie vraagt naar de initiator wijst iedereen daarom traditioneel naar zijn of haar buurman.

Hoewel Diner en Blanc in Frankrijk officieel nog steeds illegaal is, heeft Parijs het evenement inmiddels omarmd. Iedereen wijkt als de witte mensenmassa neerstrijkt en het verkeer gaat langzamer rijden. Twee jaar geleden onderschreef de Franse geheime dienst het e-mailverkeer tussen de initiators en nam contact met hen op. Ze schreven: „We weten dat jullie dit jaar naar Place d'Etoile gaan. Dat is oké, zolang jullie niet onder de Arc de Triomphe gaan zitten, want daar is het graf van de onbekende soldaat.“

## Verloren onschuld

In Nederland overlegt Diner en Blanc wel van tevoren met de desbetreffende gemeente. „Dat heeft onderling tot forse discussies geleid hoor“, vertelt de Anonieme Initiator. Zelf was hij van de school die geen toestemming wilde vragen, maar andere initiators overtuigden hem dat dat niet meer kan in Nederland. „In ons land zijn er een aantal vervelende incidenten geweest met grote massa's; we zijn onze onschuld verloren.“ En zo is het Franse concept op meer punten aangepast aan de Nederlandse maatschappij: de Nederlanders gaan om zeven uur aan tafel in plaats van half negen en in tegenstelling tot Frankrijk is er hier altijd een alternatieve binnenlocatie voor als het regent.

Maar de meeste tradities zijn wel rechtstreeks uit Frankrijk gekopieerd. Zo weten de deelnemers tot op het allerlaatste moment niet waar ze naar toe gaan. Op verschillende plekken in Nederland zijn er opstapplaatsen voor de bussen die naar de geheime locatie rijden. „Dat zorgt voor een schoolreisje-achtige spanning, die we niet meer kennen in deze tijd“, vertelt de Anonieme Initiator: „Je kunt tegenwoordig alles van tevoren opzoeken. Op Google Maps bekijken mensen hun bestemming tot in het kleinste detail. Nu weet je voor een keer niet waar je terechtkomt, wat je eet en wie je ontmoet.“

Het eerste jaar zaten er tweehonderd mensen op het binnenplein van Hotel The Grand in de Amsterdamse binnenstad, het tweede jaar kwamen er 1.100 naar de Grote Kerk in Den Haag en vorig jaar dineerden er 1.700 mensen aan de voet van de Erasmusbrug in Rotterdam. Volgens de initiators zullen dit jaar zeker meer dan tweeduizend mensen meedoen aan het Nederlandse Diner en Blanc.

Hoewel het allemaal spontaan en mysterieus moet blijven, vergt de logistieke planning militaire precisie. Mensen worden uitgenodigd door een 'Chef de Bus', die zelf zijn eigen bus met vrienden mag samenstellen. Een paar weken van tevoren ontvangen de gelukkigen een brief over de datum en de benodigdheden. Daarin staat dat iedereen tafels, stoelen en servies dient mee te nemen. Plastic is daarbij *not done*. Ook verplichte bagage: goede wijn en een maaltijd van niveau. Chef kok Henk Swavelberg bedacht speciaal voor Diner en Blanc een driegangenmenu dat koud geserveerd kan worden.

Aangekomen op de plaats van bestemming krijgen de deelnemers coördinaten waar ze hun tafel in lange rijen neer moeten zetten. Als de posthoorn klinkt doet iedereen een stap opzij om zo bij de deur van de buurman bereide maaltijd te belanden. Dit alles moet binnen een kwartier gebeurd zijn, een vaart die oorspronkelijk was bedoeld om de kans op interventie van de politie te verkleinen. Om tien uur 's avonds steekt iedereen sterretjes op. Een dj zet muziek in en er mag worden gedanst.

Volgens de Anonieme Initiator zijn de deelnemers van diverse pluimage, al zijn mensen uit het bedrijfsleven misschien oververtegenwoordigd omdat de inktvlek zich nu eenmaal vaak uitspreidt vanuit de eigen werk- en kennissenkring. „Maar dan wel van secretaresse tot de hoogste baas. Ook komen er steeds meer kunstenaars en mensen uit de televisiewereld bij.“

Twee vaste bezoekers willen over hun ervaringen vertellen, maar alleen als hun achternaam niet wordt genoemd: „Want anders worden we bestookt met verzoeken van mensen die ook uitgenodigd willen worden.“ Miriam (39), in het dagelijks leven consultant: „Het is echt een gelukkige ervaring om met zoveel mensen in het wit samen te eten.“ Frans (55), marketingmanager van een groot bedrijf: „Je ziet voorbijgangers altijd heel verbaasd kijken. Zo'n grote groep mensen met witte kleren levert echt een artistiek plaatje op.“ Dat Diner en Blanc nu eens niet voor een goed doel is en er ook niemand geld aan verdient, noemt hij verfrissend. „Ik kan geen enkel vergelijkbaar evenement bedenken.“

Diner en Blanc gaat bewust geen commerciële banden aan, hoewel er regelmatig aanbiedingen komen van bedrijven. Deelnemers betalen alleen twintig euro voor de bussen, verder gaat er geen geld in om. Maar in sommige landen brengt de zoon van de oorspronkelijk Parijse initiatiefnemer daar nu verandering in. Hij heeft in Canada en de VS een commerciële versie van Diner en Blanc opgezet met een website waar geïnteresseerden zich kunnen aanmelden. In Nederland zal dat niet gebeuren, voorspeld de Anonieme Initiator. „Wij willen met vrienden onder elkaar blijven, ook al zijn het heel veel vrienden.“

dinerenblanc.nl